

Przedpłata w Administracji 0,90 zł, miesięczn.
z odnośnieniem do domu 1,— zł. miesięczn.
przez pocztę 1,25 zł mies., kwartalnie 3,75 zł.

KROTOSZYŃSKI

Ceny ogłoszeń: 1 m/m jednolatomy na str.
1-szej 50 groszy, w tekście 45 gr. Ogłoszenie
na str. 4-tej 10 gr m/m.

URĘDOWNIK POWIATOWY

URZĘDOWE PISMO INFORMACYJNE DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU KROTOSZYŃSKIEGO.

WYCHODZI W ŚRODY I SOBOTY.

Redakcja działu urzędowego — Starostwo w Krotoszynie, Tel. 39.

Redakcja i Administracja: Drukarnia Krotoszyńska — Krotoszyn, Floriańska 1, Telefon 164

Krotoszyn — Koźmin — Kobylin — Sulmierzyce — Zduny — Pogorzela — Dobrzyca.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

„PROBLEM UKRAIŃSKI”.

By zrozumieć i należycie ocenić zagadnienie ukraińskie, musimy przede wszystkim skierować nasz wzrok na wschód od naszych granic, gdyż tam, na terenie Sowietów, rozgrywa się faktycznie to, co przywykliśmy nazywać „problemem ukraińskim”.

Mam przed sobą pracę publicystyczną, podającą zarys ewolucji stosunków na Ukrainie sowieckiej w ostatnim 20-leciu. Instytut Badań Spraw Narodowościowych wydał w r. 1938 obszerną i wnikliwą pracę dr. Mikołaja Kowalewskiego p. t. „Polityka narodowościowa na Ukrainie sowieckiej”.

Jak ułożyły się stosunki na tym terenie? Zwłaszcza w ostatniej fazie rozwoju tych stosunków, w ostatnim dziesięcioleciu.

Od czasu kolektywizacji rolnictwa spowodowanej na Ukrainie sowieckiej niezwykle ostry kryzys zaopatrzenia nie tylko miast lecz i wsi. Między 1930 a 1933 r. Ukraina została dotknięta klęską głodu. Gdy poprzednio na Ukrainie źródłem fermentów narodowościowych były rozbieżności ideologiczne, to obecnie punkt ciężkości przesunął się z zagadnień narodowościowych na płaszczyznę zaciętej walki o byt. Na pierwszym planie znalazł się spłót zagadnień gospodarczo-politycznych; konflikt między rządem sowieckim a społeczeństwem ukraińskim przybrał coraz większe i groźniejsze rozmiary.

Przełomowy pod tym względem był rok 1933, kiedy to na plenum C.K.W.K.P. (centralny komitet wykonawczy komunistycznej partii) powzięto uchwałę, że „organizacje partyjne Ukrainy nie wykonały powierzonych im zadań”, Pastyzewowi dano nieograniczoną, dyktatorską, władzę nad oczyszczeniem sowieckiego aparatu państwowego na Ukrainie z elementów „nieposłusznym” czy „demoralizujących szeregi komunistyczne”.

Ten radykalny zwrot w sowieckiej polityce narodowościowej był podłożem osobistych tragedii szeregu komunistów narodowości ukraińskiej (samobójstwo najbardziej znanego z pisarzy ukr. Mikołaja Chwyłowego samobójstwo komisarza oświaty Mikołaja Skrypnika i innych). A równocześnie stanowił ostateczną likwidację samodzielności Ukrainy, (U.R.

S.S.), likwidację przeprowadzoną za pomocą szeregu zarządzeń.

Zastosowano więc dekret językowy, wprowadzający do życia publicznego język rosyjski, nie tylko tam, gdzie mieszkała mniejszość rosyjska, ale w ogóle na całym terenie Ukrainy. We wszystkich szkołach wyższych wprowadzono jako wstępny warunek przyjęcia wykazanie się gruntowną znajomością języka rosyjskiego. We wszystkich okręgowych miastach Ukrainy — w Kijowie, Charkowie, Odessie, Dniepropietrowsku itd. — założono dzienniki w języku rosyjskim.

Drugim objawem ograniczenia samodzielności U.R.S.S. była wewnętrzna reorganizacja aparatu partyjnego na Ukrainie. Krajowa centrala polityczna spadła

do znaczenia czysto dekoracyjnego — o wszystkim decydował Pastyzew. Polityczna samodzielność U.R.S.S. była w praktyce zupełnie zlikwidowana.

Trzecia reforma dotyczyła struktury armii czerwonej, U.R.S.S. stanowiła uprzednio jeden okręg wojenny, w ten sposób istniała pewna realna samodzielność w dziedzinie wojskowej. W r. 1936 dowódca ukr. okręgu wojennego Jakir został jako „wróg ludu” aresztowany, a okręg został podzielony na dwa mniejsze: kijowski i charkowski.

Dalsza reforma objęła reformę systemu oświatowego na Ukrainie, który dotychczas był odmienny i odpowiadał rolniczo-przemysłowemu charakterowi kraju. „Zgleichszaltowano” system oświatowy z rosyjskim, a tym samym pozbawiono

Ukrainę samodzielności i w dziedzinie kulturalnej.

Wreszcie nowa konstytucja Z.S.R.R., uchwalona w r. 1936, wniosła faktyczną i formalną likwidację samodzielności Ukrainy.

Tak w najogólniejszych zarysach przedstawia się ewolucja, dokonująca się na Ukrainie sowieckiej.

I tak przedstawia się istota t. zw. „problemu ukraińskiego”, mieszczącego się właśnie na tych terenach, znajdujących się na wschód od naszych granic.

Dopiero gdy sobie to uświadomimy i ogarniemy znaczenie tego problemu — zyskujemy właściwy punkt widzenia, by poddać analizie stosunki, panujące w Polsce na terenach, zamieszkałych przez mniejszość narodową rusko-ukraińską.

CZEŚKI MIN. SPRAW ZAGR. POZNAŁ WYRAZNIE stanowisko Niemiec.

Berlin (PAT). Panująca podczas krótkiego pobytu w Berlinie min. Chwałkowskiego opinia, że wizyta odbyła się w nastroju niezbyt sprzyjającym zapożatkowaniu i pogłębieniu przyjaznych stosunków niemiecko-czeskosłowackich znajduje swe potwierdzenie w artykułach pism niemieckich. Stosunki niemiecko-czeskie, unormowane zdawałoby się całkowicie, zakłócone zostały artykułami, jakie w przededniu wyjazdu min. Chwałkowskiego ukazały się na łamach

„Venkov” i „Narodni Politika” w których Czesi zarzucają Niemcom, iż przybyli do czeskiego obszaru, stawiając w wątpliwość całość obecnej sytuacji politycznej.

Artykuły te spotkały się, jak wiadomo, z ostrą reakcją „Berliner Tageblatt”.

Dzisiejsze „Boersen Zig” dowodzi w w zainspirowanym niewątpliwie artykule, że nawrót ten do poglądów, które przed niedawnym czasem doprowadziły Czecho-Pragę do krawędzi przepaści, burzy zaufanie,

jakie Niemcy zaczęli mieć do Czecho-Słowacji. Nikt w Niemczech nie żądał od Czecho-Słowacji — ciągnie dziennik — palenia jeszcze wczoraj czczonych bogów.

Proces przemiany duchowej, jeżeli ma być trwały, wymagać będzie czasu. Nieśluszowana historia czeska wiedzie naród czeski do wspólnoty z obszarem i narodem, któremu jest naród czeski podporządkowany.

„Boersen Zig” przestrzega rząd czeski przed iluzjami, stwierdzając, że prawa ludności niemieckiej w Czecho-Słowacji nie mają być naruszone. Niewątpliwie — pisze dziennik — wyrzucenia pracy czeskiej nie ułatwiły min. Chwałkowsky'emu spełnienia jego zadania, a przyczyniły się do tego, że minister spraw zagranicznych Czecho-Słowacji miał możliwość zapoznania się z wyraźnym stanowiskiem Niemiec.

Z wojny Hiszpańskiej.

Wojska narodowe zajęły miejsc. Arbos na pół drogi pomiędzy Vendrell a Vilafranca, oraz m. Clariana pomiędzy Arbos a wybrzeżem. W miejscu tym wojska gen. Franco znajdują się w odległości 40 km od Barcelony. Natarcie trwa na wszystkich odcinkach frontu katalońskiego.

Oddziały, które zajęły m. Igualada,

zdołały w sobotę m. Odena i zbliżają się obecnie do m. Manresa. Zdobycie m. Arbos oznacza opanowanie całej prowincji Tarragona przez wojska gen. Franco.

Wojska gen. Franco zatrzymały się na noc na postój ubezpieczony w pobliżu m. Villanueva (32 km od Barcelony.) Inne oddziały zatrzymały się w pobliżu słynnego klasztoru Monserrat. Na odcinku środkowym wojska gen. Franco zajęły wieczorem m. Villa Franca del Panades. Wojska gen. Franco znajdują się w odległości 16 km od Manresa.

Wojska gen. Franco zajęły w niedzielę miejscowości San Quintin. Las Cabanas i La Granada w obszarze Panades i zbliżają się obecnie do m. San Sadurni. Na wybrzeżu morskim zajęto miejscowości: Sitges, Sanpere i Caserio Villa

dell Con.

Wojska gen. Franco posunęły się w niedzielę o dalsze 8 km. naprzód. Obecnie, po sforsowaniu ostatniej linii obrony, walki przenoszą się w najbliższe okolice Barcelony.

Wczoraj o godz. 14,30 eskadra samolotów powstańczych dokonała nalotu na Barcelonę, 10 samolotów zrzucało liczne bomby na dzielnicę robotniczą i port. W godzinę potem miał miejsce ponowny nalot. Statek angielski, który przybył do Barcelony z ładunkiem mięsa, został zatopiony.

CZY POLSKA WEZMIE UDZIAŁ W TARGACH WROCLAWSKICH.

Równoległe do rozwoju stosunków politycznych polsko-niemieckich, rozwija się wymiana gospodarcza między obu krajami. Jednym z zewnętrznych wyrazów pogłębienia się stosunków handlowych, poza wzrostem cyfr bilansu handlowego Polski z Niemcami, jest udział obu państw w organizowanych przez nie corocznie targach międzynarodowych. Już w roku ubiegłym Niemcy wzięły poważny udział w Targach Poznańskich. I odwrotnie: Polska poważnie wystąpiła w szeszciorocznych Targach Wrocławskich. Udział Polski w tych ostatnich ma o tyle ważniejsze

znaczenie, że Wrocław jest wyznaczony przez międzynarodowe czynniki w Rzeszy, jako rzeczony w stosunku do Polski. Jak dotychczas wystawialiśmy we Wrocławiu przede wszystkim płody rolne, a nasi kupcy zbożowi zawsze licznie frekwentowali Targi Wrocławskie. Łącznie z pogłębieniem stosunków handlowych między obu krajami należałoby zastanowić się, czy nie byłoby wskazane wystawić we Wrocławiu jeszcze innych artykułów, poza rolnymi, które mogłyby liczyć na zbyt w Niemczech. Sprawę tą już zaczęto dyskutować w naszych ścieżkach gospodarczych.

Czerwoni liczą na walki uliczne w Barcelonie.

Saragossa, (PAT). Wojska gen. Franco posunęły się podczas ostatniej ofensywy o 100 km od linii nad rzeką

Ebro. Obecnie stoją nad rzeką Noya, dopływem rzeki Llobregat, która wpada do morza pod Barceloną.

Według doniesień korespondenta Niem. Biura Informacyjnego, wojska rządu barcelońskiego zamierzają wzniesić nad Llobregat takie umocnienia, jak na Manzanares pod Madrytem.

Liczą one pozbawienie, że jedynie przeniesienie walk na ulice miasta zdola zahamować posuwanie się nieprzyjaciela.

Wojska gen. Franco sforowały w ub. niedzielę linię umocnień pod Barceloną, ciągnącą się na wschód od m. Igualada w kierunku południowym aż pod Garraf, na wybrzeżu morskim. Przedarcie się nastąpiło pod Igualada, poczem wojska rządu barcelońskiego oddały ważne umocnienia w ręce wojsk gen. Franco prawie bez walki. Ze zdobytego wzgórza Chapal widać góry Monserrat pod

Barceloną.

Według dalszych doniesień taktyka dowództwa wojsk gen. Franco polega w obecnej ofensywie na tym, aby nie dać nieprzyjacielowi spocząć i umocnić się na nowych pozycjach. Wszystkie oddziały działają według planu opracowanego przez gen. Franco utrzymując stały ścisły kontakt między sobą.

Dzięki temu np. w niedzielę dywizje z Nawarry pod Oliella złączyły się z dywizją marokańską pod dowództwem gen. Yague, otaczając pozycje nieprzyjacielskie na północ od Villafraanca de Panades. Zajęto przystanek 10 miejscowości. Ponad 1000 milicjantów dostało się do niewoli,

Grąb bomb syple się bezustannie na Barcelonę.

Barcelona (PAT.) W poniedziałek

o godz. 8 rano trzydzieści kilka trzymotorowych samolotów dokonało w ciągu pół godziny trzech nalotów, bombardując różne obiekty wojskowe. Ilość ofiar

nie została ustalona. Podczas wczorajszych nalotów, których liczba wzrosła w nocy do 12, paść miało kilkudziesięciu zabitych i rannych.

Bolączki ludności przygranicza.

W pierwszej połowie m. stycznia odbyło się szereg Zebrań Walnych Kół P. Z. Z. na terenie północnego Pomorza. Na zebraniach tych poruszano m. in. bolączki ludności terenu przygranicznego, jak zbyt wysoka cena nawozów sztucznych, brak specjalnych udogodnień dla przygranicza i t. p. Miejscowa ludność domaga się przystąpienia czynników międzynarodowych do zrealizowania hasła:

Przygranicza — pancernem Rzeczypospolitej — poprzez wiązania ludności przygranicznej z Państwem węzłami kulturalnymi (podniesienie stopnia szkolnictwa, rozszerzenie sieci świetlic i bibliotek), gospodarczymi (parcelacja majątków niemieckich, znížka cen nawozów sztucznych, organizacja kredytu i spółdzielczości, rozbudowa środków komunikacji).

SPRAWA CHAŁUPNICTWA W POLSCE DOMAGA SIĘ UREGULOWANIA

Według danych, zestawionych na wystawie pracy chałupniczej, w 1931 roku chałupnictwem zatrudniano w Polsce przeszło 300,000 osób. Okres kryzysu, powodującą zubożenie wsi, pogorszenie się sytuacji rzemieślniczej i duże bezrobocie robotników przemysłowych, wpłynął z pewnością na zwiększenie się i tak już dużej liczby chałupników.

Choćby więc z tego względu, że chałupnictwo daje całkowiście lub częściowo utrzymanie tak dużej liczbie osób, musi ono być poważnie uwzględnione w polityce gospodarczej i społecznej państwa. Konieczność liczenia się z chałupnictwem, jako z poważnym zagadnieniem państwowym wynika również z trwałości tej formy produkcji, która — wbrew twierdzeniom niektórych ekonomistów — nie tylko nie zanika wraz z rozwojem wielokapitalistycznych form wytwarzania, ale przeciwnie rozwija się nadal i przyjmuje najrozmaitsze, coraz nowe formy.

W Polsce chałupnictwo ma szczególne znaczenie jeszcze i z tego względu, że stanowi — w jednej ze swych form — dodatkowe źródło dochodu dla biednej malorolnej wsi. Ważny problem chałupnictwa domaga się jednak już od dawna uregulowania, zarówno pod względem ekonomicznym (organizacja kredytów, pomocy w zakupach surowców, w zbycie towarów itp.) jak i społecznym. Dla właściwego postawienia tych dość skomplikowanych i różnorodnych zagadnień, konieczne jest, przede wszystkim dokładne poznanie sytuacji chałupników, badaniami takimi zajmuje się Towarzystwo Badania Chałupnictwa, utworzone w 1937 r., które wydało obecnie zbiorową pracę, poświęconą różnorodnym zagadnieniom w tym zakresie. („Chałupnictwo. Materiały, uwagi wnioski“.)

Niezmiernie bogaty i ciekawy materiał, oparty niejednokrotnie na samodzielnych i całkowiec oryginalnych opracowaniach, nie tylko omawia poszczególne zagadnienia, ale i próbuje niektóre z nich rozwiązać.

Jedną z takich prób jest artykuł Arnekkera: „Wytężone projekty ustawy o ochronie pracy chałupniczej w Polsce“, Autor, stwierdzając, że Polska jest niemal jedynym krajem w Europie, który dotychczas nie uregulował ustawowo ochrony pracy chałupniczej, wysuwa najważniejsze zagadnienia, które — zdaniem jego — w ustawie polskiej powinny się mieścić.

Przy inspektoratach pracy powinny być utworzone specjalne referaty do spraw chałupnictwa, poświęcone realizowaniu ustawy. Referaty takie zdały już egzamin życiowy w Niemczech. Musi być przeprowadzona — zdaniem autora — dokładna rejestracja chałupników i nakładów. Rejestry te znajdowałyby się w referatach chałupniczych. Każdy pracownik w chałupnictwie winien otrzymać od nakładcy książeczki pracy, poświadczające w referacie chałupniczym i ubezpieczalni społecznej, w książeczce tej wyszczególniane byłoby ilości roboty i stawki płac. Musi być — twierdzi autor — ustalona zasada zawierania umów między nakładcą i chałupnikami, czy to w formie umów bezpośrednich czy też zawierania za pośrednictwem związków zawodowych. Umowy byłyby rejestrowane w referacie chałupniczym. Wynajując postulat zawierania umów, autor nie stawia żądania ustalania od razu minimalnych płac, twierdząc, że zagadnienie to mogłoby być uregulowa-

ne dopiero później, przed tym bowiem należy poznać rzeczywiste zarobki w chałupnictwie, do czego posłużyłby właśnie rejestr obowiązkowo zawieranych umów.

Oprócz referatów chałupniczych, należałoby — zdaniem p. Arnekkera — zorganizować specjalne biura rozrachunkowe, któreby przeprowadzały systematyczną kontrolę wypłaconych zarobków i formy płacenia, celem ochrony chałupników przeciw stosowaniu jeszcze dotychczas „truck-systemowi“, płaceniom weksłami i t. p.

Autor wykazuje wreszcie konieczność dopilnowania zasady ubezpieczenia chałupników, oraz wprowadzanie zasady

skreślenia z rejestrów tych nakładców, którzy nie podporządkują się zasadom ochrony pracy chałupników.

Przedstawiony tu projekt uregulowania społecznej sytuacji chałupników nadaje się do poważnego rozpatrzenia. Nie ulega wątpliwości, że prasa chałupniczą wymaga jak najszybszego załatwienia ustawowego, obecnie bowiem zmuszeni są oni sami walczyć o poprawę swej pracy. Zwiększający się wskutek tego w ostatnich latach rnek strajkowy wśród tej kategorii pracowników nie jest bynajmniej zjawiskiem dodatnim, ani z punktu widzenia społecznego, ani państwowego.

—o—

Kupcy litewscy interesują się polskim drzewem.

Ostatnio bawili w Polsce przedstawiciele litewskiego syndykatu kopeów drzewnych w towarzystwie dyrektora litewskiego departamentu leśnictwa, celem przeprowadzenia w ramach zawartej umowy handlowej polsko-litewskiej transakcji na dostawę polskiego drewna dla przemysłu tartaczanego w Kłajpedzie.

Delegaci litewscy po zwiedzeniu kilku ośrodków leśnych, przeprowadzili szereg rozmów z przedstawicielami naszego gospodarstwa leśnego i to zarówno państwowego jak i prywatnego, przy czym należało zaznaczyć, iż rozmowy te miały charakter wstępnych, orientacyjnych porozumień co do warunków dostawy, zakupu, cen i t. p. polskiego drewna.

dowania okręgu kielecko-radomskiego. Komisja, w której uczestniczą przedstawiciele samorządu terytorialnego i gospodarczego, opiniować będzie plany parcelacji planów COP. itp. Ułożyła ona między in. plan rozbudowy wielkiego Sandomierza.

Sto wagonów konserw z Poznania do Hiszpanii.

Jedna z poznańskich firm eksportowych otrzymała list z Barcelony w sprawie natychmiastowego dostarczenia dla armii czerwonej ok. 1000 tonn konserw mięsnych. — Konserwy miały być dostarczone w stu wagonach do portu w Marsylii. Firma, nie posiadając takich zapasów, nie przyjęła oferty.

Ze świata

Kobiety przeciw Chamberlainowi.

Długoletnia posłanka angielska do Izby Gmin, księżna Atholl założyła niedawno nowe ugrupowanie polityczne pod nazwą: „Ruch stu tysięcy“, skierowane przeciw polityce zagranicznej Chamberlaina.

W niedziele najmniej, w soboty najwięcej katastrof samochodowych.

Komenda policji w Lozannie dokonała ciekawych zestawień statystycznych z zakresu wypadków samochodowych. W mieście tem wydarzyło się w r. ub. 390 zabrznięć rucho na jezdni. Z tego największej przypada na soboty, by aż 173, najmniej zaś na niedzielę — tylko 81. Ponadto ustalono, że 763 wypadków zdarzyło się za dnia, 167 zaś w nocy.

Włochy liczą 44 miliony mieszkańców.

W dniu 31 grudnia ub. r. ludność Włoch liczyła 44,056 000 mieszkańców. W 1938 r. liczba urodzeń wynosiła 1,031, 193 (najwyższa cyfra od r. 1931), zaś zgonów 606,799. Współczynnik przyrostu wzrósł z 22,7 w 1937 r. do 23,6 w ub. roku. Jest to niewątpliwie związane z polityką demograficzną rządu faszystowskiego, który od marca 1935 — daty wprowadzenia premij demograficznych — wypłacił z tego tytułu 260 milionów lirów.

W Bukareszcie zginęło 550 ludzi samobójczą śmiercią w r. 1938.

Według rumuńskich danych statystycznych, w r. 1938 popełniło w Bukareszcie 550 osób samobójstwo, w tem 364 mężczyźni i 186 kobiet. Ofiarą morderstw w Rumunii padło w ciągu roku nbiegle-

go 1000 osób, w tem: 667 mężczyzn i 333 kobiet. Ostatnie dane dotyczą obszaru całej Rumunii.

300,000 kobiet nie przyznaje się do związków matczyńskich.

W Anglii 300,000 zatrudnionych zawodowo zamężnych kobiet figuruje w spisach zawodowych pod panieńskim nazwiskiem w obawia przed utratą posady. Jak wiadomo, Anglia od przykładem wielu innych krajów na kontynencie wprowadziła ustawę o niezatrudnianiu kobiet zamężnych, których mężowie pragną zawodowo, względnie jako stale zatrudnieni robotnicy.

AKCJA WERBUNKOWA LOPP.

Zainicjowana w 1938 r. przez L.O.P.P. akcja werbowania na członków L.O.P.P. właścicieli domów dała całkowiście sadowalające wyniki. Prawie wszystkie domy zaopatrzone są w tabliczki, stwierdzające, że administracja danego domu jest członkiem L.O.P.P., przykładając się tym samym na równi z całym społeczeństwem do szkolenia w obronie przeciwlotniczej, a zwłaszcza szkolenia swoich dośrodków i personelu administracyjnego.

Należy przypuszczać, że niewielka ilość właścicieli domów, która dotychczas nie zaopatrzyła się w tabliczki L.O.P.P. robi to niezwłocznie, dając świadectwo zainteresowania sprawami obrony przeciwlotniczej stolicy.

Akcja ta w r. 1939 jest prowadzona przez L.O.P.P. nadal, a nawet rozszerzana na właścicieli sklepów i firm. Przypuszczać należy, że ze strony właścicieli sklepów będzie ona również potraktowana po obywatelsku i że na wszystkich sklepach ukaza się wkrótce tabliczki — „Jestem członkiem L.O.P.P.“.

Notowania głady zbożowej w Poznaniu.

z dnia 24. I. 1939 r. za 100 kg.

Zyto	14 15	14 40
Pszenica	18 25	18 75
Jęczmień	15 75	16 25
Owies	14 85	14 75
Maka żytnia gat. I 0—55%	23 50	24 25
M. pszen. g. I 0-50%	88,—	35 50
M. pszen. g. IA 0-65%	30 25	82 25
Otręby żytnie	11.—	12.—
Otręby pszenne	12 50	13.—
Groch Folgera	24 50	26 50
Groch Wiktoria	26.—	80.—
Gorzeyca	47.—	58.—

Dozbrojmy Polskę na Morzu!

Kronika miejscowa. Na bezrobotnych miasta Krotoszyna.

Na rzecz Obywatelskiego Komitetu do walki z bezrobociem w Krotoszynie złożyli:

- 1) Klups Stanisław 5,— zł
- 2) Czwojda Jan 12,50 zł
- 3) Bardoński Kazimierz 5,— zł
- 4) Werner Hipolit 10,— zł
- 5) Bajerlein Kazimierz 15,— zł
- 6) Zw. Spółdzielni „Spolem“ 100,— zł
- 7) Pracownicy Spółdzielni 20,90 zł
- 8) Zbiórka uliczna Urz. Miejsk. 124,92 zł
- 9) Urzęd. Kom. Kasj. Oszęd. 6,— zł
- 10) Grono Nauczyc. Szkoły nr. 1 8,11 zł

11) Pracown. F-y Groszkiewicz	1,30 zł
12) Urzęd. Sądu Grodzkiego	12,95 zł
13) Urzęd. Zarządu Miejskiego	55,55 zł
14) Grono. Prof. Państw. Gimn.	28,40 zł
15) Urzęd. Inspekt. Szkoln.	2,70 zł
16) Wojciechowski Aleksander	12,— zł
17) Bank Ludowy	10,— zł
18) Urzęd. Banku Ludowego	3,10 zł
19) Kasprzak Helena	5,— zł
20) Hofman Zbigniew	20,— zł
21) Ofic. i podofic. tut. pułku	226,72 zł
22) Zbiórka uliczna dow. urzęd.	75,20 zł
23) Urzęd. Pocz. (zbiórka ulicz)	81,30 zł
24) Prac. Gazowni Miejskiej	4,— zł
25) Hoffman Władysław	4,50 zł
26) Modrzyński Władysław	2,50 zł
27) Morawski	6,— zł
28) Swoboda Stanisław	6,75 zł
29) Pflanz Józef	30,— zł
30) Antozkiewicz Antoni	10,— zł
31) Nowacki St.	5,— zł
32) Strasburger Teodor	4,— zł
33) Państw. Licencj. Pedagog.	18,60 zł
34) Leczywak St.	9,— zł
35) Powaz. Szkoła Prywatna	37,25 zł

W NATURALIACH:

86) Mleczarnia Krotoszyńska	1000 ltr. mleka = 160,— zł
87) Firma Bacon Fantoy	500 kg wędzonki = 700,— zł
88) Firma Bacon Factory	800 kg. smalec = 510,— zł
89) Pow. Kom. Obywatelski	45 000 kg. węgla = 900,— zł

Wszystkim ofiarodawcom składam imieniem Komitetu Obywatelskiego do walki z bezrobociem w Krotoszynie serdeczne podziękowanie.

Przewodniczący Komitetu w z. Hoja
wiceburmistrz.

Gościnny występ Teatru Narodowego z Poznania w naszym mieście.

W niedzielę, dnia 29 I. 1939 r. o godz. 8.30 w sali Hotelu Wielkopolskiego odbędzie się przedstawienie Teatru Narodowego z Poznania. Pożyteczna ta placówka obehodzić będzie w bieżącym roku 10-lecie swojej działalności artystycznej. Na okres karnawału przygotowała Dyrekcja znakomitą komedię Jerzego Merr'a pt.: „BOKSER i PARYZANKA”. Akcja nastki bardzo ciekawa i rozgrywa się w Paryżu. Jest to typowa komedia francuska, w której królują niepodzielnie błyskotliwy dowcip tak charakterystyczny we francuskich sztukach. Obsada jest znakomita. Główną rolę kobiecą kreuje znakomita artystka, ulubienica publiczności, p. Karolina Sroczynska, w roli Roberta boksera-amatora zobaczymy dawno nie oglądanego aktora dyr. Zbigniewa Szezerbowskiego, którego pamiętamy z doskonałego Jego ról. Pozostałe role grają: Czesław Ndwornik, Maria Wolińska, Leon Frankowski, Marian Milski, Jan Malinowski i inni.

Tego dnia w godzinach szkolnych o godz. 12tej grana będzie komedia Al. hr. Fredry pt.: „SLUBY PANIENSKIE” w doskonałej obsadzie. Różnymi zobaczymy „Boksera i Paryzankę”, gdyż nie będziecie tego żalowali, ponieważ humoru będzie dużo.

Bilety wcześniej nabyć można w Księgarni p. Pitki a w dniu przedstawienia przy kasie Teatru.

Zebranie rodzicielskie Gimnazjum.

Zarząd Patronatu Klasy Ia Państw. Gimnazjum im. Kollataja urządził w środę dnia 25 bm. o godz. 17.30 w Gimnazjum w kl. Ia zebranie rodzicielskie dla rodziców i opiekunów uczniów i nauczycieli kl. Ia. W programie ciekawy referat p. Kaszmarekiego Ryszarda, sekretarza Patronatu oraz omówienie aktualnych spraw szkolnych i wychowawczych.

Wyusuwany działaj w nowoczesnym wychowaniu postulat współpracy domu rodzicielskiego ze szkołą wymaga, by wszyscy rodzice i opiekunowie zainteresowali się tym zebraniem i wzięli w nim bez wyjątku udział, o co zarząd serdecznie prosi.

Zabawa P.C.K.

która odbyła się w dniu 14 stycznia b.r. była bezspornie najlepszą i najciekawszą imprezą karnawałową w Krotoszynie. Złożyło się na to dużo czynników a węg wielki zjazd gości, doborowa orkiestra tut. pułku. Ciekawą a nieznaną atrakcją był wybór „Królowej Balu”, którą została obrana p. kapitano

wa Krapowa z Krotoszyne. Tradycyjny polonez poprowadził p. pułk. Tyczyński z p. drową Krzywanią.

Opłatek drużyn ratowniczych P.C.K.

Miła ta uroczystość odbyła się 15 b.m. w sali Hotelu Wielkopolskiego pięknie udekorowanej sali zasiadli: Zarząd P.C.K. oraz obie drużyny rat. san. męska i żeńska w mundurach. Zespólna choinka dopełniała nastroj wigilijny. Uroczystość zainaugurowała pięknym przemówieniem prezesa P.C.K. p. drowa Krzywanią, kończąc je apelem do drużyniaków, byc w tym nowym roku uchnięli i zapałem swe obowiązki wypełniali i by w razie potrzeby nie zawiedli zeufantni, jakie w nich Państwo pokłada. B serdeczne życzenia składał drużynom także w prez. Zarządu P.C.K. ks. prob. Ogródowski oraz p. dr. Krzywanią.

Na życzenia odpowiedzieli kierownicy drużyn, a jeden z druchów wygłosił piękną deklamację. Ciała uroczystości była przeplatana śpiewaniem kolęd przez wszystkich uczestników uroczystości. Wieczorem po uroczystości odbyła się muzyczna zabawa drużyna ratowniczych, która w miłym nastroju przeziągnęła się późno w noc.

Założenie harcerstwa przed 20 laty w Krotoszynie.

Założenie harcerstwa w Krotoszynie odbyło się zaledwie 3 tygodnie przed wybuchem powstania.

Poniżej zamieszczamy odpis protokołu ze zebrania organizacyjnego „Poniżej posiedzenie dnia 7/12 1918 r. Pierwsze zebranie nowo założonej drużyny skautowej w Krotoszynie odbyło się w „Bazarze” dnia 7. 12. 1918 r z następującym programem.

Druh Groszkiewicz Wacław z stał obrany na drużynowego. Następnie zagalł drużynowy Groszkiewicz posiedzenie i przedstawił zebranym drehom cele, prace i t.d. skanta.

Przed podziałem na zastępy przedstawił tenże drużynowy skład plutonowych i zastępnych. Do drużyny zgłosiło się poszczególnych członków 52.

Postanowiono potem zgłosić się do Gł. Kw. Sk. w Poznaniu i poprosić o przybycie instruktora selem bli szej informacji o pracach i obowiązkach wchodzących w zakres skautingu.

Drużyna nadała imię Ks. Józefa Poniatowskiego.

Pieśnią narodową: Boże coś Polskę... zakńczono posiedzenie.

Krotoszyn, dnia 8 grudnia 1918 r.”

Wieczornica propagandowa.

W piątek dnia 20 bm. w biurze parafialnym pod przewodnictwem ks. asystenta Wojciechowskiego odbyło się zebranie zarządu i organizacyjnej przeciwalkoholowych w Krotoszynie, w skład których wchodzi:

Braetwo Wstrzemięźliwości, Katolickie Koło Abstynentów, Katolickie Koło Abstynentów oraz jego Sekcja Młodych Abstynentów i Sekcja Młodych Abstynentów przy R.K.

Po wyczerpującej dyskusji uchwalono program ramowy prac związanych z „Tygodniem Propagandy Trzeźwości” odbywającym się rokrocznie od 1 — 8/II przyczem najważniejszym wydarzeniem będzie wieczornica, mająca się odbyć w niedzielę dnia 5 lutego b.m. w sali Domu Katolickiego.

Wstęp dobrowolne datki d 20 gr. Organizacje społeczne, które z okazji „Tygodnia Propagandy Trzeźwości” zamierzają by na swich zebraniach Interyw wygłosić referat o treści przeciwalkoholowej zechcą się o prelegenta zwrócić do biura parafialnego.

Wolne zebranie T.N.S.W.

W dniu 18 stycznia 1939r. odbyło się Wolne Zebranie T.N.S.W. (Towarzystwo Naucz. Szkół Średnich i Wyższych) w Kozminie zorganizowane na dyrektorzy oraz profesorowie miejscowych szkół średnich i gimnazjum w Kozminie.

Członkami zarządu zostali: ks. katecheta Misiak Henryk i prof. Wawrzyniak z Kozmina. Komisję rewizyjną stanowią: Dyr. Pięta Jakub i prof. Kołodziej Jan. Delegatem na zjazd został wybrany prof. Deresiewicz Bogdan.

Wieczorne Kursy dla maturalistów.

Miejscowe Koło T.N.S.W. skupiające w swej organizacji dyrektorów oraz profesorów obu liceów (humanistycznego i pedagogicznego) w wykonywaniu swoich zadań oświatowych przystępuje do zorganizowania kursów wieczornych dla maturalistów. Podobnie jak w innych miastach. Kursy te mają na celu ułatwić uzyskanie egzaminu dojrzałości przez przeobrażenie materiału naukowego w skróconym terminie tym wszystkim, którzy z różnych powodów gimnazjum nie ukończyli, obecnie zaś jest dla nich matura konieczną z różnych względów życiowych.

Kursy te zainteresują w pierwszym rzędzie P.T. podoficerów, którzy na podstawie obowiązujących przepisów po zwolnieniu z wojska, mają zapewnione prawo pierwszeństwa przy obejmowaniu stanowisk urzędowych. Posiadania matura umożliwia odrazu objęcie stanowiska II kategorii (przewidzianej dla kandydatów z ukończoną szkołą średnią).

Także P.T. urzędnicy, dla których możliwości awansu są zamknięte z powodu braku matury, mogą skorzystać z kursów by wykształcenie swe zakończyć egzaminem maturalnym, który w wielu wypadkach zmienia ich sytuację urzędową i materialną.

Oprócz tych znajdują się napewno ludzie młodzi, bez ukończonego gimnazjum, którym matura potrzebna jest do startu życiowego.

Kursy odbywać się będą w godzinach wieczornych. Wykładowcami będą profesorowie obu miejscowych liceów i gimnazjum.

Celem zorientowania się w ilości kandydatów, uprasza się by chęcy wzięcia udział w kursie, zgłaszali się pisemnie (pocztówką) lub osobiście w najbliższych dniach u prof. Pomirskiego Kazimierza, Żłunowska 12 w godzinach od 16—17.

Opłata za kurs uzależniona będzie od ilości uczestników.

Po ustaleniu ilości zgłoszonych, Zarząd T.N.S.W. zaprosi wszystkich kandydatów na posiedzenie, na którym nastąpi się typ gimnazjum oraz wysokość opłat.

Zarząd T.N.S.W.

Wolne Zebranie P. Z. S. S.

W niedzielę, dnia 22 stycznia b. r. odbyło się w sali Sójmiku Powiatowego w Staroswie Wolne Zebranie Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego oddziału powiatowego w Krotoszynie, które zagalł prezes p. mjr. Lewiński witając przybyłych przedstawicieli władz, organizacji, delegata okręgu p. mgr. Brodzka z Poznania oraz delegatów z powiatu. Na przewodniczącego zebrania został wybrany p. wicestarosta mgr. Jaszewicz, na sekretarza p. Kajdacz. Po sprawdzeniu listy delegatów i odczytaniu protokołu z ostatniego walnego zebrania, zdawał sprawozdanie prezes zaznaczając na początku jak wielkie i doniosłe znaczenie posiada sport strzelecki; obecnie na terenie powiatu jest 35 sekcji P. Z. S. S. jednakże niestety jest jeszcze kilka ośrodków w powiecie w których narazie nie ma ani jednej sekcji P.Z.S.S. poza tym jest 14 sekcji szkolnych. Następnie zdawał sprawozdanie skarbnik p. Czajkowski i kapitan sportowy p. león. Kryszkiewicz, który przedstawił wszystkie zawody i strzelania które się odbyły w ciągu roku sprawozdawczego. Na zakończenie zdawał sprawozdanie przewodniczącej komisji rewizyjnej p. Patalas, poza tym jest 14 sekcji szkolnych. Następnie zdawał sprawozdanie skarbnik p. Czajkowski i kapitan sportowy p. león. Kryszkiewicz, który przedstawił wszystkie zawody i strzelania które się odbyły w ciągu roku sprawozdawczego. Na zakończenie zdawał sprawozdanie przewodniczącej komisji rewizyjnej p. Patalas, poza tym jest 14 sekcji szkolnych. Następnie zdawał sprawozdanie skarbnik p. Czajkowski i kapitan sportowy p. león. Kryszkiewicz, który przedstawił wszystkie zawody i strzelania które się odbyły w ciągu roku sprawozdawczego.

W dyskusji delegat Okręgu p. mgr. Brodziak dał wyjaśnienia i wskazówki w sprawach organizacyjnych. Po udzieleniu absolutorium przystąpiono do wyboru nowego zarządu, który tworzą: prezes - p. mjr. Lewiński, wiceprezes - p. Tomiarz Gruse, sekretarz - p. ppor. rez. Leszczyński, skarbnik - p. asyst. ppor. Czajkowski, kapitan sportowy p. por. Borkiewicz, referent propagandowy i prasowy p. prof. Magdziński, członkowie p. Chmielecki, p. inspektor szkolny Jurasz i p. león. Kryszkiewicz, komisję rewizyjną tworzą pp. Borkiewicz, Nowackiewicz i Patalas. Po omówieniu spraw zakupu wiatrówek, karabinów i amunicji, przewodniczący składa je

esenia jak najlepszego rozwoju tego tak pożytecznego sportu solwował zebranie.

Kradzież.

Za pomocą wybicia szyby boeznej w oknie wystawowym p. Horyzy, nieznaní sprawcy zabrali walek płótna (inlet) 2 prześcieradła, walek flaneli, i ca 6 paczek wełny różnego koloru, ogólnej wartości 80,— zł.

Walne zebranie i opłatek Z. S. w Kozminie.

W ub. środę odbyło się Walne Zebranie Oddziału Zw. Strzeleckiego w Kozminie, które zagalł prezes p. meo. Latanowicz witając przybyłych z Krotoszyne prezesa zarządu powiatu p. prof. Magdzińskiego, komendanta pow. W.F. i P.W. p. por. Płonkę, oraz komendanta pow. Z. S. p. inż. Jaśkowiaka. Przewodnictwo Walnego Zebrania objął prezes zarządu powiatu, po czym zdawali sprawozdanie: prezes, sekretarz, skarbnik i komisja rewizyjna. Po dyskusji i udzieleniu absolutorium nastąpił wybór nowego zarządu i to: prezes — urzęd. kolejowy Franciszek Daktara, wiceprezes — meenas Latanowicz, sekretarz — Ludwik Dymel, skarbnik — Jan Malaszka, członkowie: Wojciech Grobelny, Antoni Łuczak, Ludwik Belita i Walter Sbringer, komendant — urzęd. zakładu popraw. Józef Zyber, zastępa — Maksymilian Nowacki, komisja rewizyjna: Wł. Jajor, St. Banaszak i Leon Nowacki, delegatów na Walny Zjazd Delegatów wybrano: Grobelnego, Nowackiego i Belitę. Po omówieniu różnych spraw organizacyjnych zakończono zebranie.

Po zebraniu zasiadli wazyasy do wspólnego stołu, gdzie uroczystość gwiazdkową zagalł nowoobрани prezes łamiąc się z wszystkimi opłatkiem; w czasie tej uroczystości przy kawie i piacku przemawiali prezes prof. Magdziński, komendant inż. Jaśkowiak, komendant pow. por. Płonka, b. prezes meo. Latanowicz, oraz pierwszy prezes oddziału kozmińskiego Grobelny. W doskonałym nastroju strzeleckim spędzono kilka miłych chwil wśród braci strzeleckiej.

Na biednych miasta Kozmina złożyli:

W dalszym ciągu na gwiazdkę dla biednych laskawie złożyli pp. Wł. Fengerowie z Mokronosa 5 cent. żyta.

Za hojny dar serdecznie „Bóg zapłać” składa w imieniu Pań Mil. św. Winceu. a Paule Zofia Wyszynska, prezydentka.

Zabawa Polskiego Czerw. Krzyża Oddział Kozmin.

Dnia 5go lutego br. na sali p. Mroczka odbędzie się „Wieczór Karnawałowy” Polskiego Czerw. Krzyża w Kozminie. Zarząd Oddziału i Komitet Zabawowy dokłada wszelkich starań, żeby zabawa wypadła jaknajokazalej i najweselej. Pierwszorzędną zespól orkiestry wojskowej, obfity bufet w własnym zakresie, oraz liczne urozmaicenia zapewnią wszystkim wesołą zabawę.

O najliczniejszym udziale prosi Zarząd i Komitet.

Opłatek dla ratowników P. C. K. w Kozminie.

Staraniem Zarządu i Komitetu Improwowanego odbył się 10 stycznia Opłatek dla sekcji ratowniczych w świetlicy P.C.K. Przemówienia pod choinką wygłosili p. dr. owa Stęszewska i ks. dr. Dziątek i podzielnili się opłatkiem z członkami Zarządu i sekcji ratowniczych. Po skromnej herbatce bawiono się w miłym nastroju.

SPIEDAZ DRZEWA

opłatowego i użytkowego z rew. Helenopol oddz. 2, 17 i 18 odbędzie się we wtorek, dnia 31 stycznia 1939 r. o godzinie 9-tej rano w Hotelu Wielkopolskim w Krotoszynie Nadleśnictwo Baszków.

Na Karnawał

ZAPROSZENIA

ORAZ

WSZELKIE INNE DRUKI

wykonuje solidnie i po cenach niższych

DRUKARNIA KROTOSZYŃSKA

Telefon 164.

KROTOSZYN

Floriańska 1.

Koks - smołę - Karbolineum

po cenach najniższych poleca

Gazownia Miejska w Krotoszynie

Przy większym odbiorze ceny specjalne.

SPRZEDAN KORZYSTNIE
dębową, dobrze utrzymaną
jadalnię i gabinet męski.
Złt. do Redakcji Krot. Orędown. Powiatow.

W Kozminie
pokoje
z utrzymaniem
Oblady - Kolacje
Kuchnia zdrowa obfita.
CENY PRZYSTĘPNE.
Oferty do Redakcji Krot. Orędown. Pow.

Złóż datki na L.O.P.P.

CIESZYŃSKIE WÓDKI
Koniaki
Sliwovice
Likiery
Rumy
Araki itp.
poleca
Franciszek Swierkowski
HURTOWNIA WÓDEK W OSTROWIE
Oddział w Krotoszynie ul. Kaliska 38.

Augustyn Płanitz
Krotoszyn
Telefon 425 Rynek 31
Towary kolonialne
i delikatesy
Wino - Wódki - Likiery.
hurt - - detal

Rowerowy
Gony
i Detki
oraz
wszelkie części zapasowe
kupisz najtaniej u
W. Nowickiego
Krotoszyn, Zdunowska 19.

BILANSE - INSPERYTYZY
organizacje i reorganizacje
księgowości stały nadzor
nad księgowością prowadzenie
ksiąg w abon. men-
cie załatwia fachowo i po
cenach przystępnych
Józef Pawelczyk
znawca księgowości
Kaliska 27. Tel. 151.

Zakład ELEKTROTECHNICZNY
A. ADAMSKI
KOZMIN - ul. Płcbanka - przy Rynku.
WYKONUJE : WSZELKIE INSTALACJE ELEKTRYCZNE DLA
SIŁY, ŚWIATŁA, DZWONKÓW, GROMOCHRO-
NÓW i t. p. FACHOWO, SOLIDNIE I TANIO.
Projekty i kosztorysy bezpłatnie.
ŁADOWNIA AKUMULATORÓW.

Kut. 148/37.
OBWIESZCZENIE O LICYTACJI.
Na z siedziby art. 676 - 681 k.p.e. ogła-
sam, że
W dniu 3-go marca 1939 r. o godz. 12-tej
odbędzie się w Sądzie Grodzkim w Koz-
minie pokój nr. 1,
licytacja nieruchomości
położonych w Kozminie przy ul. Szosa
Jarocińska i pod Nową-Obłą pow. Krot-
oszyn zapisanych w księdze hipotecznej
Sądu Grodzkiego w Kozminie, Kozmin
tom 29, karta 1321. Kozmin tom 42
karta 1659 i Kozmin tom 43, karta 1724.
na nazwisko dłużnika kapeła Piotra
Wojnarła zamieszkałego w Kozminie przy
ulicy Klasztornej nr. 18 pow. Krotoszyn.
Nieruchomości powyższe składają się
z młyna parowego wraz z urządzeniem,
rampy pod dachem, kotłowni, studni z
pompa, ogrodzenia altany, ostępu, piwni-
cy, ogrodu, drzew i krzewów owoc-
owych, podwórza i ziemi ornej o ogólnej
powierzchni 1.31.19 ha.
Nieruchomości te oszacowano na sumę
33 829,20 zł. Cena wywołania 25 372,-
zł przy uwzględnieniu porzucenia na
gruncie renty zapisanej w dziale II pod
nr. 1 dla Marianny Martin z Cichy, w
kwocie rocznej 36 marek,
Wysokość rąkojmi, jaką licytant przy-
stępuje do przetargu, powinien złożyć,
wynosi 3 383,- zł oraz powinien przedło-
żyć zezwolenie władz administracyjnych,
na nabycie i przywłaszczenie nieruchomości.
Rekwiizja powinna być złożona w gotów i zł
albo w takich papierach wartościowych
bardź księżeczkach wkładowych instytucji,
w których wolno umieszczać fundusze ma-
loletnich. Papiery wartościowe przyjęte będą
w wartości 2/3 części ceny giełdowej. Wartość
kuponów nie bierze się w rachubę.
Przy licytacji będą zachowane ustawowe
warunki licytacyjne o ile dodatkowym
publicznym obwieszczeniem nie będą podane
do wiadomości warunki odmienne. Prawa
osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji
i przysądzenia własności na rzecz nabyw-
cy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed roz-
poczęciem przetargu nie złożą dowodu że
własność powództwo o zwolnienie nieruchomości
lub jej części od egzekucji i że uzyskały
postanowienie właściwego Sądu nakazujące
zawieszenie egzekucji.
W celu oglądania nieruchomości w przed-
licytacji wolno oglądać nieruchomość w
dni powszednie od godz. 8-18, akta zaś
postępowania egzekucyjnego można prze-
glądać w sądzie.
Kozmin, dnia 18 stycznia 1939 r.
(-) GLEMA, Kom. Sądu Grodzk
w Kozminie, ul. Klasztorna 24

Za redakcją odpowiedzialny: Kazimierz Rucinski Krotoszyn, ul. Floriańska 1. W razie wyprzków spowodowanych błędami, przesyłkami, strajkami i t. p. - Wydawnictwo nie odpowiada za niedostarczenie pisma, a abonent nie może żądać jego niedostarczonego egzemplarza.